

ΑΑ013: ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Όλγα Γραφάκου, Δήμητρα Βογιατζή, Χαρά Κατσαρού, Σπυρίδων Σασαρώλης, Μαρία Αντωνοπούλου
Κέντρο Υγείας Σπηλίου, Σπήλι Ρεθύμνου

Εισαγωγή: Η διαβίωση στη νησιωτική επαρχία όπου υπάρχει έλλειψη καλής σύνδεσης και συγκοινωνίας με το αστικό κέντρο και απουσία δομών άθλησης και ψυχαγωγίας έχει ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία των εφήβων όπως αυτή αποτυπώνεται στα ατομικά δελτία υγείας μαθητών (ΑΔΥΜ).

Σκοπός: Η διερεύνηση κατά πόσον η ύπαρξη πρωτοβάθμιας δομής με ενεργό δράση στην κοινότητα προάγει την υγεία των εφήβων κατοίκων της περιοχής Υλικό: Τα ΑΔΥΜ όλων των μαθητών Α Γυμνασίου και Α Λυκείου των σχολείων της περιοχής για τρεις συνεχόμενες σχολικές χρονιές, 2017, 2018, 2019

Μέθοδος: Καταγραφή και επεξεργασία σωματομετρικών δεδομένων, παραπομπών σε γιατρούς άλλων ειδικοτήτων και εμβολιαστικής κατάστασης. Ως αναφορά χρησιμοποιήθηκαν τα διαγράμματα της Διεθνούς Ομάδας Δράσης για την Παχυσαρκία όπως έχουν υιοθετηθεί από το Υπουργείο Υγείας και το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών.

Αποτελέσματα: Εξετάσθηκαν 266/ 280 φοιτούντες μαθητές, 70 αγόρια και 77 κορίτσια Γυμνασίου, 59 αγόρια και 60 κορίτσια Λυκείου.

Από το σύνολο των εξετασθέντων μαθητών, 14% των αγοριών Γυμνασίου (10 αγόρια), 15% των αγοριών Λυκείου (9 αγόρια), 13% των κοριτσιών Γυμνασίου (10 κορίτσια) και 20% των κοριτσιών Λυκείου (12 κορίτσια) ήταν παχύσαρκα ενώ 30% των αγοριών Γυμνασίου (21 αγόρια), 19% των αγοριών Λυκείου (11 αγόρια), 22% των κοριτσιών Γυμνασίου (17 κορίτσια) και 22% των κοριτσιών Λυκείου (13 κορίτσια) ήταν υπέρβαρα. Συνολικά 39% των εξετασθέντων μαθητών ήταν υπέρβαροι ή παχύσαρκοι. Δεν διαπιστώθηκε σχέση ανάμεσα στην παχυσαρκία και καταγωγή ή απόσταση κατοικίας από το Κ.Υ.

Από το Γυμνάσιο 13 παιδιά παραπέμφθηκαν σε ορθοπεδικό (9%), 26 σε οφθαλμίατρο (18%) και 17 σε καρδιολόγο λόγω παθολογικών ευρημάτων (12%). Στο Λύκειο οι αντίστοιχες τιμές ήταν 17 (14%), 26 (22%) και 7 (6%).

Σε ότι αφορά στον εμβολιασμό 145/266 μαθητές/τριες (55%) είχαν πλήρως εμβολιαστεί σύμφωνα με το Εθνικό πρόγραμμα Εμβολιασμών (Tdap, Men A, C, Y, W135, 2 δόσεις HPV τα κορίτσια). 60 μαθητές/τριες Γυμνασίου (41%) είχαν εμβολιαστεί για Tdap και 83 (56%) μαθητές/τριες είχαν εμβολιαστεί για Men A, C, Y, W135. Στο Λύκειο, τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν 74% και 88% (και 88 εμβολιασμένα Tdap για και 105 εμβολιασμένα για Men A, C, Y, W135.παιδιά Λυκείου αντίστοιχα). Σε σχέση με το εμβόλιο έναντι του HPV, 45/77 (58%) μαθήτριες Γυμνασίου και 52/60 (87%) μαθήτριες Λυκείου είχαν λάβει 1 δόση ενώ 17/77 (22%) στο Γυμνάσιο και 44/60 (73%) στο Λύκειο είχαν λάβει 2 δόσεις. Ελλείψεις σε άλλα εμβόλια εμφάνισαν 9 γυμνασιόπαιδα (5%) και 10 λυκειόπαιδα (8%).

Συμπεράσματα: Η συμπλήρωση του ΑΔΥΜ αποτελεί μια ευκαιρία προσέγγισης μιας ηλικιακής ομάδας που δεν επισκέπτεται ευκολα τις δομές υγείας. Στην υπό εξέταση νησιωτική επαρχία τα ποσοστά εφηβικής παχυσαρκίας είναι ιδιαίτερα υψηλά. Η ύπαρξη πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας δεν αρκεί. Χρειάζονται στοχευμένες δράσεις σε όλα τα επίπεδα (σχολείο, οικογένεια, κοινότητα) προκειμένου να αλλάξουν οι συνήθειες και να περιοριστεί το φαινόμενο της παχυσαρκίας.

Η συμπλήρωση του ΑΔΥΜ αποτελεί επίσης μια πολύ καλή ευκαιρία διαπίστωσης προβλημάτων υγείας στους εφήβους που δεν θα γίνονταν αλλιώς αντιληπτά και παραπομπής σε ειδικούς ιατρούς.

Τέλος, σε ότι αφορά στον εμβολιασμό, το ΑΔΥΜ αποτελεί την ευκαιρία υπενθύμισης του εμβολιασμού των στην εφηβεία σε πολλούς από τους μαθητές γυμνασίου, οι οποίοι, χάρη στην ενεργό παρουσία της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας εμβολιάζονται κατά τη διάρκεια της φοίτησης τους στο Γυμνάσιο. Μικρό ποσοστό παραμένει κατ' επιλογήν ανεμβολίαστο όπως φαίνεται από τις πολλαπλές ελλείψεις σε εμβόλια που θα έπρεπε να έχουν γίνει σε μικρότερη ηλικία.

Βιβλιογραφία: Κοκκέβη Α., Σταύρου Μ., Φωτίου Α., Καναβού Ε. Η παχυσαρκία στους εφήβους. Σειρά θεματικών τευχών: Εφηβοί, Συμπεριφορές & Υγεία. Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής, Αθήνα, 2011
Πρόγραμμα Εμβολιασμών Παιδιών & Εφήβων 2020 <https://www.moh.gov.gr/articles/health/dieythynsh-dhmosias-ygieinhsh/emboliasmoi/ethniko-programma-emboliasmwn-epe-paidiwn-kai-efhbwn/7246-programma-emboliasmwn-paidiwn-efhbwn-2020>.
Πρόσβαση 6.9.20